

MIĘDZYNARODOWE PRAWO KARNE

Piotr Hofmański, Hanna Kuczyńska

SERIA AKADEMICKA

MIĘDZYNARODOWE PRAWO KARNE

Piotr Hofmański, Hanna Kuczyńska

SERIA AKADEMICKA

Zamów książkę w księgarni internetowej

proinfo.pl
księgarnia internetowa

Stan prawny na 1 stycznia 2020 r.

Recenzenci

Prof. dr hab. Paweł Wiliński

Prof. dr hab. Kazimierz Zgryzek

Wydawca

Klaudia Szawłowska

Redaktor prowadzący

Joanna Ołówek

Opracowanie redakcyjne

Anna Poptawska

Projekt okładek serii

Wojtek Kwiecień-Janikowski, Przemek Dębowski

Łamanie

Fotoedytor

Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegał przysługujących im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty.

prawolubni

SZANUJMY PRAWO I WŁASNOŚĆ
Więcej na www.legalnakultura.pl
POLSKA IZBA KSIĄŻKI

© Copyright by

Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2020

ISBN 978-83-8187-363-5

Dział Praw Autorskich

01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33

tel. 22 535 82 19

e-mail: ksiazki@wolterskluwer.pl

www.wolterskluwer.pl

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

SPIS TREŚCI

Stosowane skróty	11
Od Autorów	13

Część I Zagadnienia ogólne

§ 1. Pojęcie „międzynarodowe prawo karne”	17
§ 2. Idea i geneza międzynarodowego prawa i sądownictwa karnego	18
a. Cele międzynarodowego wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych	18
b. Pierwsze próby	22
c. Trybunały Norymberski i Tokijski	22
d. Trybunały <i>ad hoc</i> międzynarodowe i mieszane	25
e. Statut Rzymski i powstanie Międzynarodowego Trybunału Karnego ...	28
§ 3. Źródła międzynarodowego prawa karnego	32
a. Wprowadzenie	32
b. <i>Common law versus civil law</i>	36
c. Hierarchia źródeł prawa przed Międzynarodowym Trybunałem Karnym	41
d. <i>Core law</i> (Statut, Reguły, Elementy, Regulaminy)	42
e. Umowy i porozumienia międzynarodowe	44
f. Zwyczajowe prawo międzynarodowe	45
g. Prawo krajowe	46
h. Powszechnie akceptowane międzynarodowe standardy praw człowieka	47
i. <i>Case law</i>	52
j. Zagadnienie implementacji prawa międzynarodowego w prawie krajowym	54

1. Stosowanie umów międzynarodowych przed sądami krajowymi . . .	54
2. Stosowanie prawa zwyczajowego przed sądami krajowymi	55
3. Stosowanie międzynarodowego prawa karnego przed sądami polskimi	56
4. Implementacja Statutu Rzymskiego w prawie krajowym	58
5. Implementacja Statutu Rzymskiego w prawie polskim	59
§ 4. Podstawowe zasady międzynarodowego sądownictwa karnego	62
a. Zasady odpowiedzialności za zbrodnie prawa międzynarodowego przed sądami krajowymi	62
b. Zasada uniwersalizmu	63
c. Zasada komplementarności jurysdykcji Międzynarodowego Trybunału Karnego	64
d. Zakaz ponownego ścigania (<i>ne bis in idem</i>)	69
§ 5. Jurysdykcja Międzynarodowego Trybunału Karnego i dopuszczalność sprawy	71
a. Jurysdykcja przedmiotowa (<i>rationae materiae</i>)	72
b. Jurysdykcja terytorialna (<i>rationae loci</i>)	73
c. Jurysdykcja podmiotowa (<i>rationae personae</i>)	79
d. Jurysdykcja temporalna (<i>rationae temporis</i>)	81
e. Wykonywanie jurysdykcji; dopuszczalność sprawy	83
f. Orzekanie w przedmiocie jurysdykcji i dopuszczalności	85

Część II

Prawo materialne

§ 1. Podstawowe zasady odpowiedzialności karnej	91
a. Zasada indywidualnej odpowiedzialności karnej	91
b. <i>Nullum crimen, nulla poena sine lege</i>	93
c. Formy popełnienia zbrodni międzynarodowych	96
d. Zagadnienie strony podmiotowej	102
e. Wyłączenie odpowiedzialności karnej	103
f. Brak przedawnienia	107
g. Amnestia i łaska	109
§ 2. Zbrodnie prawa międzynarodowego	111
a. Ludobójstwo	111
1. Definicja ludobójstwa	111
2. Ludobójstwo przed Międzynarodowym Trybunałem Karnym	115
b. Zbrodnie przeciwko ludzkości	119
1. Budowanie definicji zbrodni przeciwko ludzkości	119

2. Zbrodnie przeciwko ludzkości przed Międzynarodowym Trybunałem Karnym	122
c. Zbrodnie wojenne	126
1. Ewolucja definicji zbrodni wojennych	126
2. Definicja zbrodni wojennych w Konwencjach genewskich i przed trybunałami <i>ad hoc</i>	128
3. Zbrodnie wojenne przed Międzynarodowym Trybunałem Karnym	133
4. Zbrodnie przeciwko środowisku jako zbrodnie wojenne	137
d. Zbrodnie agresji	142
1. Ewolucja definicji zbrodni agresji	142
2. Zbrodnie agresji przed Międzynarodowym Trybunałem Karnym	144
§ 3. Przestępstwa przeciwko wymiarowi sprawiedliwości	149
§ 4. Kary i zasady ich wymiaru	152
a. Wprowadzenie	152
b. Katalog kar według Statutu Rzymskiego	153
c. Kara pozbawienia wolności	154
d. Kara grzywny	156
e. Przepadek	157
f. Kara łączna	157

Część III

Postępowanie przed Międzynarodowym Trybunałem Karnym

§ 1. Trybunał	161
a. Struktura Trybunału	161
b. Wybór sędziów, Prokuratora, Sekretarza	163
c. Wyłączenie sędziego, Prokuratora i wiceprokuratorów	165
d. Odpowiedzialność dyscyplinarna	167
§ 2. Strony procesowe i inni uczestnicy postępowania	168
a. Oskarżyciel	168
b. Oskarżony	170
c. Pokrzywdzony	175
d. Reprezentanci procesowi	181
e. <i>Amicus curiae</i>	184
§ 3. Dowody i postępowanie dowodowe	186
a. Zagadnienia wstępne	186

b. Systematyka dowodów przed Międzynarodowym Trybunałem Karnym	188
c. Reguły dopuszczalności dowodów	192
d. Zakazy dowodowe	193
e. Postępowanie dowodowe	195
f. Tok postępowania dowodowego	196
§ 4. Nakaz aresztowania i wezwanie do stawienia	200
§ 5. Uruchomienie jurysdykcji	205
a. Podmioty uprawnione do zgłaszania spraw przed Międzynarodowym Trybunałem Karnym	205
b. Selekcja spraw przez Prokuratora Międzynarodowego Trybunału Karnego	209
§ 6. Wstępne zbadanie sprawy i wszczęcie postępowania przygotowawczego	212
§ 7. Postępowanie przygotowawcze	218
§ 8. Zatwierdzenie zarzutów	223
a. Charakter prawny zatwierdzenia zarzutów	223
b. Przebieg postępowania	224
c. Kontrola zasadności niewnoszenia oskarżenia	227
d. Prawo Rady Bezpieczeństwa ONZ do wstrzymania toku postępowania przed Międzynarodowym Trybunałem Karnym	228
§ 9. Rozprawa	230
a. Wprowadzenie	230
b. Przebieg rozprawy	231
c. Wyrokowanie	233
§ 10. Postępowanie odwoławcze, wznowienie postępowania i rewizja wyroku w przedmiocie kary	237
a. Wprowadzenie	237
b. Rodzaje odwołań	238
c. Podstawowe zasady	239
d. Odwołania główne	242
e. Inne odwołania niewymagające zgody na ich wniesienie	247
f. Odwołania przejściowe	250
g. Wznowienie postępowania	253
h. Rewizja wyroku w przedmiocie wymiaru kary	254

§ 11. Odszkodowanie za niesłuszne aresztowanie i skazanie	256
§ 12. Reparacje dla ofiar zbrodni	259
§ 13. Współpraca z Międzynarodowym Trybunałem Karnym	266
a. Zasady ogólne współpracy z międzynarodowymi trybunałami karnymi	266
b. Zasady współpracy z Międzynarodowym Trybunałem Karnym	268
c. Współpraca Polski z Międzynarodowym Trybunałem Karnym	278
§ 14. Wykonywanie orzeczeń	280
Literatura podstawowa	283
Literatura uzupełniająca	285
Rzymski Statut Międzynarodowego Trybunału Karnego (wyciąg)	291

STOSOWANE SKRÓTY

EKPCz	– europejska Konwencja o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (Dz.U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284 ze zm.)
Karta NZ	– Karta Narodów Zjednoczonych (Dz.U. z 1947 r. Nr 23, poz. 90 ze zm.)
k.k.	– ustawa z 6.06.1997 r. – Kodeks karny (Dz.U. z 2019 r. poz. 1950)
Konstytucja RP	– Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2.04.1997 r. (Dz.U. Nr 78, poz. 483 ze zm.)
k.p.k.	– ustawa z 6.06.1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz.U. z 2020 r. poz. 30)
MPPOiP	– Międzynarodowy Pakt Praw Politycznych i Obywatelskich
MTK	– Międzynarodowy Trybunał Karny
MTKJ	– Międzynarodowy Trybunał Karny dla byłej Jugosławii
MTKR	– Międzynarodowy Trybunał Karny dla Rwandy
ONZ	– Organizacja Narodów Zjednoczonych
PiP	– „Państwo i Prawo”
Prok. i Pr.	– „Prokuratura i Prawo”
RB ONZ	– Rada Bezpieczeństwa ONZ
RPiD	– Reguły Procesowe i Dowodowe
RT	– Regulamin Międzynarodowego Trybunału Karnego
SR	– Statut Rzymski

OD AUTORÓW

W polskiej tradycji dydaktycznej zagadnienia międzynarodowego prawa i postępowania karnego wykładane były przez całe lata w ramach zajęć z prawa karnego materialnego i postępowania karnego. Zawsze jednak traktowano je „po macoszemu”, przede wszystkim z uwagi na ich marginalne znaczenie praktyczne i zawsze ograniczony czas na zajęcie się zagadnieniami wypadającymi poza główny nurt wykładu.

Postępująca internacjonalizacja prawa karnego, rozumiana jako pojawianie się w coraz szerszym zakresie pierwiastka pozakrajowego w prawie i procesie karnym, każe weryfikować to założenie. W programach dydaktycznych wielu wydziałów prawa pojawiły się wykłady traktujące o wszelkich elementach pozakrajowych w prawie i procesie karnym, poczynając od zasad odpowiedzialności karnej za przestępstwa popełnione za granicą, w coraz szerszym zakresie obecne w prawie i procesie karnym międzynarodowe standardy ochrony praw jednostki, poprzez zagadnienia międzynarodowej współpracy w sprawach karnych na różnych płaszczyznach, aż po odpowiedzialność za zbrodnie międzynarodowe i postępowanie przed ponadnarodowymi i hybrydowymi trybunałami karnymi.

W naszym przekonaniu nadchodzi czas na uporządkowanie tych wszystkich zagadnień. Wspomniane wyżej kompleksowe ujmowanie wszystkich zagadnień międzynarodowych (transgranicznych) funkcjonujących w prawie karnym uważamy za nadmiernie eklektyczne i nieco już dzisiaj przestarzałe. Doprawdy, niewiele ma ze sobą wspólnego przyjęty w Unii Europejskiej mechanizm kooperacyjny w sprawach karnych z zagadnieniami odpowiedzialności za ludobójstwo czy zbrodnie przeciwko ludzkości. Łączący te zagadnienia „pierwiastek transgraniczny” nie usprawiedliwia mącenia w studenckich głowach.

Problematyka prezentowanego podręcznika ograniczona jest do zagadnień międzynarodowego prawa karnego w ścisłym tego słowa znaczeniu, tzn. dotyczących kwestii rozgrywających się na szczeblu międzynarodowym. Dotyczy zatem jedynie tzw. zbrodni międzynarodowych podlegających jurysdykcji trybunałów międzynarodowych i zasad odpowiedzialności karnej, jak też postępowania w sprawach o te zbrodnie. Tak rozumiane międzynarodowe prawo karne ma już całkiem długą hi-

storię, rozpoczętą nieskutecznymi wysiłkami na rzecz powołania międzynarodowego trybunału dla osądzenia zbrodni popełnionych w czasie I wojny światowej, poprzez wydarzenia w Norymberdze i w Tokio, gdzie sądzono zbrodniarzy faszystowskich Niemiec i Japonii, poprzez liczne trybunały międzynarodowe i sądy hybrydowe powoływane *ad hoc* dla osądzenia sprawców zbrodni międzynarodowych popełnionych w byłej Jugosławii, Rwandzie, Libanie, Sierra Leone i Kambodży, aż po powołanie stałego Międzynarodowego Trybunału Karnego dla osądzania ludobójstwa, zbrodni przeciwko ludzkości, zbrodni wojennych i zbrodni agresji, które popełniono po wejściu w życie Statutu Rzymskiego i które mogą być popełnione w przyszłości.

Koncentrujemy się przy tym na zagadnieniach związanych z tym ostatnim Trybunałem, obejmując rozważaniami zarówno prawo materialne, jak i prawo procesowe. Uzupełniamy je informacjami na temat ustrojowego usytuowania Trybunału i jego licznych organów. Istnienie całego systemu powołanego dla walki z najgroźniejszymi przestępstwami powoduje, że wąsko rozumiane prawo karne międzynarodowe krzepnie jako wyodrębniona dyscyplina prawa. Orzecznictwo Międzynarodowego Trybunału Karnego zaczyna nadawać mu całkiem realny kształt, a nauka prawa aktywnie uczestniczy w debacie na temat kierunków jego rozwoju.

Czas zatem, aby przygotowując młodych adeptów prawniczych profesji, zaoferować im wykład skoncentrowany na zagadnieniach dotyczących precyzyjnie rozumianego *stricto* międzynarodowego prawa karnego. W programach studiów na wielu polskich uniwersytetach przedmiot tak ukształtowany już się pojawił, czy to w formie wykładów, czy też konwersatoriów lub warsztatów. Studentom uczestniczącym w takich zajęciach dedykujemy niniejszy podręcznik w pierwszej kolejności. Do lektury zachęcamy też wszystkich tych, którym przydatne być może kompendium wiedzy na temat tego, jak społeczność międzynarodowa usiłuje radzić sobie z walką przeciwko bezkarności najpotworniejszych zbrodni.

Autorzy

Haga–Warszawa, styczeń 2020

Część I
ZAGADNIENIA OGÓLNE

§ 1. POJĘCIE „MIĘDZYNARODOWE PRAWO KARNE”

Nie ma jednolitej definicji wyjaśniającej, czym jest międzynarodowe prawo karne. Najszerzej rzecz ujmując, są to normy prawa międzynarodowego dotyczące karania i ścigania czynów zabronionych. Takie szerokie ujęcie definicji międzynarodowego prawa karnego przyjmowane było w literaturze polskiej, a na polskich uniwersytetach wykładano je z uwzględnieniem także i norm prawa krajowego, które dotyczą „postępowania z elementem zagranicznym”. 1

W podręczniku przyjmujemy węższe rozumienie omawianego pojęcia, które jest dziś powszechnie przyjmowane w literaturze światowej. Zgodnie z nim:

! Międzynarodowe prawo karne jest to prawo stosowane przez międzynarodowe trybunały karne, które dotyczy odpowiedzialności karnej jednostek za zbrodnie prawa międzynarodowego na forum międzynarodowym oraz postępowania w sprawach o te zbrodnie.

Konsekwencją zaakceptowania węższego znaczenia międzynarodowego prawa karnego jest teza, że jego rozwój – jako części prawa międzynarodowego – rozpoczął się dopiero w chwili, gdy społeczność międzynarodowa podjęła wysiłki zmierzające do powołania ponadnarodowych trybunałów. W tym rozumieniu przez pojęcie to będziemy więc rozumieć działania podejmowane przez międzynarodowy wymiar sądownictwa i prawo, na którym sądownictwo to się opiera: zarówno ujęte w ramach statutów trybunałów międzynarodowych, jak i aktów prawa międzynarodowego definiujących zbrodnie prawa międzynarodowego na szczeblu ponadnarodowym. 2

Szerokie ujęcie prowadzi do uznania, że międzynarodowe prawo karne rozwija się od wielu wieków, z czasem wyodrębniając się w osobną gałąź prawa karnego.

§ 2. IDEA I GENEZA MIĘDZYNARODOWEGO PRAWA I SĄDOWNICTWA KARNEGO

a. Cele międzynarodowego wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych

- 3 Kluczowe pytanie, którym wypada rozpocząć wykład z międzynarodowego prawa karnego, brzmi następująco: po co nam w ogóle międzynarodowe prawo karne i międzynarodowe trybunały? Odpowiedzi zdaje się udzielać historia pełna unicestwionych ludzkich istnień, nieopisanych cierpień tysięcy i milionów ludzi oraz popełnianych na wielką skalę okrucieństw, za które nikt i nigdy nie poniósł odpowiedzialności. Konflikty zbrojne, zarówno te międzynarodowe, jak i te wewnętrzne, zazwyczaj rozwiązywane są ostatecznie negocjacjami i traktatami, które rewidują porządek międzynarodowy na świecie lub w regionie dotkniętym apokalipsą. Rozstrzyga się tam o odpowiedzialności prawnomiędzynarodowej zaangażowanych w konflikt państw, określając np. zakres reparacji wojennych. Jednakże na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej jednostek stojących za popełnionymi zbrodniami długo nie wystarczało determinacji. W konsekwencji uchodziły one sprawcom płazem, albowiem na ogół brakowało politycznej woli postawienia ich przed sądami krajowymi albo po prostu krajowe systemy wymiaru sprawiedliwości okazywały się za słabe, aby poddać wyzwaniu.

Z tej perspektywy jedynym sensownym krokiem okazało się powołanie do życia międzynarodowego wymiaru sprawiedliwości karnej, który dawałby nadzieję społeczności międzynarodowej, a w szczególności ofiarom rozlicznych zbrodni, które w sytuacji jego braku pozostawiane były same sobie. Chodziło przy tym o ponoszenie odpowiedzialności karnej przez jednostki (nie przez państwa) na forum międzynarodowym, czyli nie przed sądami krajowymi. Akcja społeczności międzynarodowej ograniczona jest do zbrodni ludobójstwa, zbrodni przeciwko ludzkości, zbrodni wojennych i zbrodni agresji, czyli tych właśnie, za które odpowiedzialność przed sądami krajowymi jest najtrudniejsza do zrealizowania. Te zbrodnie prawa międzynarodowego uznawane są za zbrodnie przeciwko prawu narodów (tzw. *delicta iuris gentium*). Odpowiedzialność jednostek za te właśnie zbrodnie w licznych uprzednio już zawartych traktatach międzynarodowych (np. dotyczących praw wojny czy prawa

humanitarnego) uznana została za element zwyczajowego prawa międzynarodowego. Debaty akademickie odnoszą się do kwestii potencjalnego rozszerzenia jurysdykcji międzynarodowego sądownictwa karnego na niektóre przestępstwa transgraniczne, takie np. jak międzynarodowy terroryzm, handel ludźmi czy handel narkotykami. Obecnie abstrahują one jednak od politycznej rzeczywistości.

Przeszkodą, która musiała być pokonana na drodze do budowy systemu odpowiedzialności karnej w prawie międzynarodowym, była **koncepcja suwerenności państwowej**. Wymiar sprawiedliwości to jeden z najbardziej wrażliwych jej elementów. Sporo czasu musiało upłynąć, zanim zrozumiano, że właściwie pojmowana suwerenność nie może być zasłoną, za którą kryją się sprawcy zbrodni. Musi ona oznaczać także gotowość do koncesji na rzecz budowy społeczności międzynarodowej wolnej od bezkarności za okrucieństwo. Jak się jednak okazuje, tej raczej nieskomplikowanej konstatacji brakuje politycznej akceptacji w państwach znamienych trudnościami z wdrażaniem reguł praworządności, takich jak Rosja, USA czy Chiny. 4

Istotnym czynnikiem, który pozostawał nie bez wpływu na wyodrębnienie się i rozwój międzynarodowego sądownictwa karnego, była trudność wynikająca z ugruntowanego w międzynarodowym prawie zwyczajowym i wynikającego właśnie z koncepcji suwerenności państwowej **immunitetu głów państw**, który chronił je przed pociągnięciem do odpowiedzialności przed sądami innego państwa. Jego konsekwencją było to, że ci, którzy w rzeczywistości stali za aktami międzynarodowej przemocy, unikali odpowiedzialności, albowiem nie odpowiadali ani przed sądami własnego kraju z powodu przeszkód natury politycznej (a czasem także prawnej), ani przed sądami innych państw, przed czym chronił ich immunitet. Immunitet taki nie ma natomiast racji bytu wówczas, gdy chodzi o pociągnięcie do odpowiedzialności karnej głów państw przed sądem międzynarodowym. Norma zwyczajowego prawa karnego wyrażająca tę myśl kształtowała się od połowy XX wieku i została potwierdzona przez Międzynarodowy Trybunał Karny w orzeczeniu w sprawie *Prokurator v. Omar Al-Bashir* w 2019 r. 5

Inną ważną przeszkodą dla ugruntowania się omawianej tu idei był brak **podmiotowości jednostki w prawie międzynarodowym publicznym**. Podmiotami w klasycznym prawie międzynarodowym są bowiem jedynie państwa, a nie jednostki. Tylko zaś one mogą odpowiadać karnie. Także jednak i tę przeszkodę pokonano. 6

Idea współczesnego międzynarodowego wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych opiera się na zasadzie komplementarności (zob. pkt I. § 4.c), zgodnie z którą pierwszeństwo osądzenia sprawców zbrodni prawa międzynarodowego ma zawsze jurysdykcja krajowa. Ponieważ jednak z wyżej wskazanych powodów sądy krajowe nie zawsze są w stanie osądzić sprawców zbrodni międzynarodowych, otwiera się możliwość ich ścigania i sądzenia przez sądy ponadnarodowe. Warto pamiętać, że nie istnieje żaden międzynarodowy kodeks prawa karnego, który mógłby stanowić 7

Piotr Hofmański – profesor zwyczajny Uniwersytetu Jagiellońskiego; specjalista w zakresie prawa i procesu karnego, międzynarodowego prawa karnego oraz ochrony praw człowieka; wieloletni sędzia Sądu Najwyższego, od 2015 r. Sędzia Międzynarodowego Trybunału Karnego w Hadze; autor kilkuset prac naukowych, w tym książek, studiów, artykułów i glos.

Hanna Kuczyńska – profesor nadzwyczajny w Instytucie Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk; członek Biura Studiów i Analiz w Sądzie Najwyższym w Izbie Karnej; autor monografii z zakresu międzynarodowego prawa karnego i prawa karnego Unii Europejskiej oraz licznych artykułów naukowych i glos dotyczących tej tematyki, a także tematyki polskiego prawa i procesu karnego.

Książka jest klasycznym podręcznikiem akademickim obejmującym problematykę międzynarodowego prawa karnego. Autorzy analizują zagadnienia międzynarodowego prawa karnego w ścisłym tego słowa znaczeniu, tzn. dotyczące kwestii rozgrywających się na szczeblu międzynarodowym. Wykład koncentruje się na:

- zbrodniach międzynarodowych podlegających jurysdykcji trybunałów międzynarodowych (ludobójstwo, zbrodnie przeciwko ludzkości, zbrodnie wojenne oraz zbrodnie agresji) oraz
- systemie międzynarodowego wymiaru sprawiedliwości w sprawach o te zbrodnie i zasadach odpowiedzialności karnej (Trybunał Wojskowy w Norymberdze, Międzynarodowy Trybunał Karny, międzynarodowe trybunały specjalne oraz hybrydowe).

Podręcznik skierowany jest do studentów wydziałów prawa, zainteresuje też wszystkich tych, którzy poszukują kompendium wiedzy na temat tego, jak społeczność międzynarodowa usiłuje radzić sobie z walką przeciwko bezkarności najpotworniejszych zbrodni.

LEXOTEKA
więcej niż podręcznik

Poszukaj pozostałych podręczników
dostępnych online

www.lexoteka.pl

9788381873635 W01P01

ISBN 978-83-187-363-5

9 788381 873635

ZAMÓWIENIA:

INFOLINIA 801 04 45 45

ZAMOWIENIA@WOLTERSKLUWER.PL

WWW.PROFINFO.PL